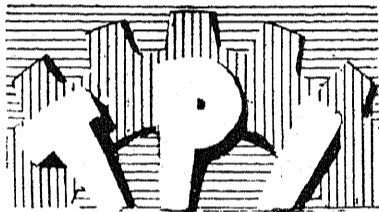

KÕIGI MAADE PROLETAARLASED, ÕHINEGE!

TALLINNA

POLÜTEHNIK

Nr. 41 (455)
XVIII aastakäik

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA.

Reedel, 30. detsembril 1966

Aastavahetusel on saanud tavaks vaadata ka ettepoole.

1970. aastal on instituudi Mustamäe hoonete ümbrus tuntavalt muutunud. Peahoone viie õppekorpusega ja raamatukoguga on täielikult ekspluatatsiooni astunud. Praeguse lasketiiru maalalale on ehitatud kehalise kasvatus- ja spordi kateedri hoone ning selle juurde rajatud 25 spordiväljakut. Ühiselamu nr. 1

AASTA-

ja majandushoonete vahel asub siis ühiselamu nr. 3. Staadioni ja Üliõpilaste tee vaheline ala on aga kujundatud metsapargiks. Instituudi hoonete üldpilt muutub ka Ehitajate tee ja Akadeemia tee nurgale ehitatav õppekorpus nr. 6, suurim kõrgist teaduskondade õppekorpus (kubatuur umbes 50 000 m²). Selle korpuse peremeesteks saavad majandusteaduskond ja energeetikateaduskond. Korpused nr. 1 ja nr. 6 ühendatakse galeriiga. See on võimalik Ehitajate tee ja Akadeemia tee liiklusringi juures siseneda instituudi ruumidesse ja korpustest väljumata läbi käia kõik teaduskonnad.

Instituudi territoorium on selleks ajaks veelgi laienenud. Linnapoolseks piiriks jääb praegune lasketiiru idaserv ja Pääsküla poolt uus automagistraal. Seega ulatub instituudi territoorium endise Glehni lossini, mis on selleks ajaks taastatud ja võetud kasutusele TPI üliõpilaste isetegevuskollektiivide klubina.

Instituudi hoonete ehitamine ei ole aga 1970. aastal veel lõppenud. Projekteeritakse õppekor-

pust nr. 7, teise järjekorra spordiehitusi ja kavandatakse teaduslikku raamatukogu ja neljanda ühiselamu ehitamist.

1970. aastal paikneb instituut põhiliselt Mustamäel, kuid õppe- ja teaduslikuks tööks kasutatakse ka mõningaid Kopli hooned.

H. EESMAA

* * *

Mustamäel oli üheks esimeseks vastutulejaks ehitusteaduskonna prodekaan dotsent Enno Soornurm.

«Esitaksime Teile mõned küsimused?»

«Palun lahkesti!»

«Mida oleks Teil öelda möödunud 1966. aasta kohta?»

VAHETUSE

«Ta oli ühele rõõmsam, teisele rükkam, kuid kõigile töörohke.»

«Mis tegi teaduskonnale tänava kõige rohkem rõõmu?»

«Suurim rõõmuallikas oli töö alustamine uues ajakohases hoones.»

«Mida oleks Teil öelda teaduskonna taotluste kohta peatselt algaval juubeliaastal 1967?»

«Loodame saabuval aastal nihutada oma töö kõiki tahke pisut kõrgema nivoo suunas.»

* * *

Kuidas kavatsete uut aastat vastu võtta?

Nagu ikka — laulu ja rõõmuga.

Milliseid soovitud näha neidude uuel aastal?

Ei pea ennast sellel alal asjatundjaks, kuid lihtsust on alati üle kõige.

Kas soovite, et uue aasta saabumise silmapilk oleks pikem?

Ei ole selle vastu, sest siis võiks tudeng pikemaks ajaks unustada arvestused ja eksamid.

Mis on Teile suurim soov uuel aastal?

Näidata, et olen diplomi vääriline.

Vastajaks oli mehaanikateaduskonna diplomand Urmas.

* * *

Aastavahetuse lähenedes tehakse kõikjal oma saavutustest kokkuvõtteid. Üliõpilastel on kahjuks süski veel varavõitu kõigele aasta jooksul kordasaadetu-

teadmise, et juba paari päeva pärast tuleb startida karastatud närve ja ohtralt intellekti nõudvas suures teadmisvõistluses, mida ametlikes paberites nimetatakse talviseks eksamisesseiooniks. See annab liihikestelegi puhkehetkedele erilise mõtte, lisab neile väärtust ja kaalu.

Kujunegu vana aasta meeleoluküllane ärasaatmine kõigile üliõpilastele pinga töö ja rohkete elurõõmuavaldustega sisustatud uue aasta reipaks avakordiks.

Dots. U. MERESTE

* * *

Aasta 1966 hakkas lõpule jõudma, kui energeetikateaduskonna a/i büroo erireporter läkitati rahva sekka. Ta esitas kaks küsimust paarile tudengile.

Esimene küsimus: «Nimetage Teile kõige eredam sündmus seoses ametiühinguga möödunud aastal?»

Teine küsimus: «Mida ootate teaduskonna a/i büroolt uuel aastal?»

Järgnevalt toome vastused nimesid mainimata jättes. (Vastajad on eristatud a/i seisukohast lähtudes).

A. Negatiivne tudeng (näit. õpperühmast AA-91, pole aastaid tasunud a/i liikmemaksu):

1. Ei tea eredust, pole vist enam a/i liige.

2. Et uuel aastal poleks enam vaja ringkäigulehte a/i-s näidata.

B. Positiivne tudeng (näit. õp-

perühmast AA-32, kommunistlik noor, a/i liige):

1. Lüüüd a/i-st saadud toetuse puhul!

2. Palju toremaid üritusi ja muudugi toetust ka!

C. Ebateadlik tudeng (näit. õpperühmast AA-11, pole teadlikult a/i liige):

1. A/i maksudest kokkuhoitud rahadega ostsin ühe fotolambi, see on päris ere.

2. Et a/i büroosse tuleksid ainult tudengid, muidu vanamehed peavad veel näo meele.

D. Teadlik tudeng (näit. õpperühmast AV-11, kommunistlik noor, a/i liige):

1. Loomulikult see tähtis sündmus, kui sain a/i liikmepileti.

2. Ootan, et a/i büroo aitaks kaasa ühiselamuse valitseva korra parandamiseks ja annaks omapoolse panuse Suure Oktoobri juubeliaasta väärikaks tähistamiseks.

Räägitakse, kui a/i büroo esi-

INTERVJUU

mees neid vastuseid nägi, jäi ta mõttesse ja hakkas kiiresti ÜAUKN X pleenumi materjale lugema, milles räägitakse juhtimistö võiete parandamisest ja ametiühingulise töo vormide loominguilisest rikastamisest.

Austatud energeetikateaduskonna tudeng! Võib-olla on Sinu soovid reaalsemad ja rohkem konkreetsemad. Ootame neid!

Energeetikateaduskonna parimad a/i rühmad: AA-32, AA-71, AS-111 ja AO-91, (halvimad rühmad: AA-31, AL-77, AS-71 ja AA-91).

Millest tehti juttu Moskvas

13.—15. detsembrini toimus Moskvas I üleliiduline üliõpilaste-ehitajate kokkutulek. Meie vabariigi delegatsioonina viibisid seal EÜE tänavune komandör Rein Romet ja allakirjutanu.

13. detsembril toimus Kongresside Palees avaistung. Esimesena võttis sõna ÜLKNÜ Keskkomitee esimene sekretär S. Pavlov. Oma lühikeses sõnavõttus toonitas ta üliõpilaste-ehitajate töö suurt osatähtsust meie rahvamajanduse arendamisel. Kasu saavad ka üliõpilased, proovides ja arendades oma organisatorilikke võimeid raskel vastutusrikkal töö. Järgmisena esinenud ÜLKNÜ Keskkomitee sekretär M. Zuravljova pühendas oma sõnavõtu üleliidulise üliõpilasehituse struktuuri parandamisele ja 1967. aasta plaanidele. Tänavu suvel oli struktuur järgmine. Kasahstanis, kus töötas 32 000 üliõpilast, oli oma kesksaap töö juhtimiseks. Rühmal, kes töötas NSV Liidu Transportidehituse Ministeeriumi all, oli oma saap. NSV Liidu Energieetika ja Elektrifitseerimise Ministeeriumi üliõpilaserühmal «Energia» oli samuti oma kesksaap. Peale selle töötasid rühmad Taškendis ja liiduvabariikides. Igal staabil olid omad prob-

leimid, mille lahendamiseks oleks tulnud pöörduda mingi keskorgani poole, seda aga ei saadud teha. Tänavuses tegevuses ilmnas palju dubleerimist ja kooskõlastamatust. Allutades 1967. aastal kõik need üliõpilaserühmad ühele keskorganile — Kesksaabile ÜLKNÜ Keskkomitee juures, võidab juhtimise täp- sus ja kogu üliõpilasarve muu- tub orgaanilisemaks tervikuks. Kui sel aastal oli üliõpilasi-ehitajaid üldse 60 000, siis tuleval aastal suurendatakse seda arvu 100 000-ni.

Sama päeva õhtul toimus Kongresside Palees kontsert ja ball delegaatidele.

Järgmisel päeval kogunesid delegatsioonide tuumikud hotelli «Junost» konverentsisaali ple- naaristungile. Seal rääkisid de- legatsioonide esindajad oma mu- reddest ja tähelepanekutest.

Ohtupoolikul toimus töö kol- mes sektioonis. Nendeks olid 1) komandörid, komandöride asetäitjad ja komsomolitöötajad, 2) insenerid-ehitajad ja varus- tajad ja 3) arstid.

Kuigi esinejate sõnavõttud pre- tendeerisid teatud üldistustele, olid nad vähe huvipakkuvad. Enamikus kaldusid nad oma su- vise töö ümberjutustamisele. Tööandjate poolt tehti aga ka

häd, konkreetseid ettepanekuid üliõpilastele soodustuste tegemi- seks, paremate elamistingimuste loomiseks ja muul eesmärgil.

15. detsembril toimunud ple- naaristungil «Junosti» konve- rentsisaalis arutati läbi ja kin- nitati kokkutuleku otsused.

Plenaaristungi vaheajal vest- lesime EÜE-st sm. M. Zuravljova- vaga. Rääkisime oma plaanidest kutsuda 1967. a. suvel Eesti Üli- õpilasnorsoo Ehitusmalevasse vastavalt üldkoosoleku otsusele üliõpilasesindajaid teistest lii- duvabariikidest ja rahvademo- kraatiamaadest.

ÜLKNÜ Keskkomitee seis- koht nendes küsimustes oli posi- tiivne. Meie üliõpilaste ettepa- nek arvatult olevat huvitav ja to- re. Et ettevalmistused EÜE 1967. aasta suviseks tegevuseks käi- vad, siis tahaks stabiilikelele soovida uut indu ja jaksu ette- valmistustöödeks.

See oleks lühidalt ja konk- reetselt kõik, mida on mõttekas meie tudengitele edasi öelda Moskvas toimunud. Et EÜE staa- bi «koostumine» toimub täna, 30. detsembril, jääb loota, et saap informeerib tulevasi ja muuliseid ehitusmalevasi juba lähematel nädalatel meie plaa- nideid ning tegevuse juhtimisest 1967. aastal.

INDREK TOOME, EÜE komandöri asetäitja

Ettepanekuid stipendiumide määramise korra muutmiseks

Et tõsta rühmakollektiivi osa- tähtsust õppeprotsessis ja eriti stipendiumide määramisel ja üli- õpilaste aktiivsus õpperühmas, tuleks kanda stipendiumide mää- ramise raskuspunkt üle õppe- rühma kollektiivile.

Selle ettepaneku rakendamist tuleks teostada järgnevalt.

Iga õpperühma kollektiiv aru- tab vahetult pärast eksamises- siooni lõppu selle sessiooni tulemusi koosolekul, kus koostatakse rühma üliõpilaste pingerida. Pingerida koos- tamisel arvestatakse nii õppe- edukust eksamisesseioonil kui ka üliõpilase suhtumist rühmakol- lektiivi, tema suhtumist insti- tuudi ühiskondlikku ellu ja ühis- kondlikesse ülesannetesse, ma- janduslikku olukorda jm. Tun-

neb ju õpperühma kollektiiv oma liiget kõige paremini, oskab hin- nata tema võimeid ja temas pei- tuvaid väärtusi. Koostatud pin- gerida esitatakse teaduskonna dekaanile kolme päeva jooksul pärast eksamisesseiooni lõppu. Õpperühma poolt koostatud pin- gerea kinnitamine toimub tea- duskonna stipendiumikomisjoni poolt. Vastav stipendiumikomis- jon, arvestades üldist õppe- edukuse taset teaduskonnas ja õpperühmas, määrab antud õp- perühmale vastava arvu stipen- diume, kusjuures stipendiumide määramine üliõpilastele toimub ranges vastavuses õpperühma kollektiivi poolt koostatud pin- gereale.

Samuti oleks ettepanek insti- tuudi rektoraadile — vaadata läbi ja teha korrektiivse praegu kehtivas stipendiumide määra- mise majanduslikes määrades (mõeldud on keskmist sissetule- kut ühe perekonnaliikme kohta), millised ei vasta praegusele üldi- sele elatusasemele ja ei ole kooskõlas stipendiumide määra- mise olukorraga instituudis.

Märkus: instituudi rekto- raat arutas oma viimasel nõu- pidamisel ELKNÜ TPI Komitee poolt tehtud ettepanekuid muu- datuste tegemisest stipendiumide jaotamise korras ja kiitis need heaks. Niisiis juba selle eksami- sessiooni lõpul toimub stipendi- umide määramine mainitud korra kohaselt. Samaaegselt tegi rekto- raat mõningaid omapoolseid märkusi nimetatud küsimuse pa- remaks ja lihtsamaks lahenda- miseks. Näiteks — pingeridade esitamine dekaanile kolme päe- va jooksul pärast viimast eksa- mit; pingeritta pole mõtet pai- gutada üliõpilasi, kellelele vas- tavalt üldisele stipendiumide määramise korrale stipendiumi ei määrata (üliõpilased, kes on eksamisesseiooni jooksul saanud kaks või rohkem mitterahulda- vat hinnet jt.)

Samuti korrigeeris rektoraat keskmise sissetuleku alammäära ühe perekonnaliikme kohta, tõs- tes selle seniselt 20 rublalt 35 rublani kuus.

Jääb vaid soovida, et kõik õpperühmad suhtuksid pinge- ridade koostamise täie tõsiduse ja objektiivsusega.

ELKNÜ TPI KOMITEE

Pea ma need vorstid vuristan...

«Pea ma need kähid käristan, näine näärilauapäeval, kui üks toi- pea ma need vorstid vuristan» metus teist taga ajas. — niij lohutas end vanasti pere- Näärid on juba kauges mine-

vikus olnud paljudele pidupäe- vaks. Küünalde säras kuusk on valguse võidu sümboliks, millega tähistatakse algavat aastat. Kau- ges minevikus ei olnud aga kõik näärilauapäevaga seotud traditsioo- nid samad, ka kuuse tuppatoomine näärilauapäeval sai tavaks alles mõõdunud sajandi lõpul.

Rahvakombed ja -naljandid kinnitavad, et eestlased tõid nää- riõhtul tuppa pikad õled, mis lao- ti põrandale, kus võis siis uper- pallitada, maadelda ja muul vii- sil jõudu proovida.

Suure osatähtsuse rahvatava- dest moodustab ennustamine uue-aasta ööl. Head tähendas ja õnne tõi ka näärilaua küllaskäik ja sellepärast lahkus näärilaua kingitustega küllastata- vast majast. Kingitusteks olid nii näputöö — kindad-sokid kui ka suitsusink või vorstirõngas.

Igivanast ajast on saanud ta- vaks valmistada suupärasemat pühadelauale.

Vanade eestlaste toidulaud ei olnud eriti rikkalik, kuid nii mõ- nigi vana-vanaemade näärilaua on ka au sees veel tänapäevani. Ahjust võetud särisevad veri- vorstid on iseloomulikud ka 20. sajandi näärilauale, vast erineb ai- nult oma lisandite ja serveerimis- viisi poolest. Teistest näärilaua- dest omavad rahvuslikku omapä- ra veel sült, seajalad, suitsusink, seapraad, keedetud oad-herned ja sai ja jookidest õlu.

Paljud traditsioonilised nääri- toidud ei ole kaasaega üle tul- nud või kui on, siis esinevad nad igapäevases toidusedelis ja ei oma erilist pidulikkuust. Sellisteks on: odrakähkid lihaleemega, tuhas küpsetatud naerid, rukkileivas küpsetatud sealih või ranna- rahval kala, vereleib, valged vorstid (tanguvorstid pekiga), od- rakarask, mõdu, kali jt. Puhas lisanditeta rukkileib oli vanava- nemate piduroog ja maitses nei- le vast sama hästi kui meile värsked omaküpsetatud sai.

Rikkalikult kaetud näärilaua taga püüame meenutada esivanemate pidulauda ja kõiki neid to- redaid näärilõbusid. Nii mõnigi neist rahvapärasteist sobib meie aega.

M. EESMAA

«See kivi on viis tuhat kolm- kümmend neli aastat vana.» Kümmeaastane sekundit vaikust. Siis sõandab keegi esimese kur- suse üliõpilane küsida:

«Kuidas Te seda küll nii täp- selt teate?»

«Mina tulin siia muuseumi ametisse kolmekümne nelja aas- ta eest. Siis ütles härra professor Pomm:

«See kivi on viis tuhat aastat vana.»

Loodusmuuseumis

Üliõpilased tulid tutvuma loo- dusmuuseumiga. Teejuht-vanataat peatub ja vii- tab suurele kivile:

2 **POLU-TEHNIK**

Kiri, mida ei saa alustada sõnaga „lugupeetav“

Tõepoolest — ei ole sugugi ker- ge alustada kirja, kui selle algul puudub traditsiooniline „lugupee- tav“. Miks siis see sõna antud juhul puudub? Üliõpilane — loe kiri läbi, küllap siis mõistad mind.

Niisiis — Nimetu üliõpilane!

Kord sügisel palus õppeosako- na esindaja Sind järgmisel päe- val üliõpilasmüts kindlasti kaasa võtta, sest meie üliõpilasi oli tul- nud TPI uue hoone taustal pildis- tama Moskva ajakirja fotokorres- pondent. Sa nõustusid. Nõustusid sellega, et pildistamine pidi toi- muma õppeajast. Nõustusid — ja lasid jalga — kas koju või midu linna peale — küllap mäletad ise paremini. Korrespondent pani oma aparraadi kohvrise ja lendas Moskvasse — ilma Sinu ja TPI pildita. Noh — mõni asi, et see pilt trükkimata jäi. Seda küll. Kuid mida arvas küllaline mitte ainult Sinust, vaid kõigist meie üliõpilastest?

Sügisel toimus üliõpilaste tõr- vikrongkäik Toompealt Kadri- orgu, millest ka Sina osa võtsid. Miks aga rikkusid Sina hõigete ja mõne lauluga, mis on pärit elu- põletajate ja krooniliste joodiku- te repertuaarist; üldmuljet sellest rongkäigust? Rahvas jalutas tä- naval, nägi ja kuulis. Sina oled vist omadega rahul — poolpime- das Sind ju nägupidid ära ei tun- tud, Sinu nime ei teata. Kuid kas Sa võid siiski päris rahule jää- da, kui rahva silmis joodikulau- likuks jäi üliõpilane halli tuden- gimütsiga. Selle sama mütsiga, mille au ka Sina lubasid kõrgel hoida.

Sulle meeldivad ilusad asjad. Sageli ei oska Sa aga vahet teha, kellele üks või teine asi kuulub. Ah, et kust ma võtsin habematu- se Sind varguses süüdistada? Ol- gu peale, jätame selle juriidilise termini kasutamata. Kohtu kom- petentsi Sinu tegevus vist tõesti ei kuulu. Kuid kas ainult kohtus vaagitakse õiget ja ebaõiget käi- tumist? Niisiis — asja juurde. Meie Mustamäe trepikodades ja mõnedes auditooriumides on pi- devalt päris huvitavaid fotonäi- tusi rahvademokraatia maade kohta. Vastavat materjali me lae- nutame Välismaaga Sõpruse ja Kultuurisidemete Arendamise Eesti Ühingult. Vitriinidelt võtad aga Sina ilusamad värvilised (ja ka ühevärvilised) fotod endale.

Miks peab nättuse organiseeri- ja iga kord, kui ta materjale nimetatud ühingu tagastab, Si- nu pärast punastama?

Sinu vägitegude loetelu võiks ju veelgi jätkata (auditooriumi- des ja ühiselamus lõhutud möö- bel, lugemissaalidest kadunud raamatud jne.), kuid lõpetan siiski sedakorda. Lõpetan, sest Sinusuguseid ei ole meie hulgas palju ja oleks ebaõiglane kasuta- da ajalehe veergusid ainult Sinu- le.

Jätkus Sul kannatust nii pika ja Sulle ebameeldiva kirja läbi- lugemiseks? Küllap vist jätkus, sest Sa tahtsid ju teada saada, miks ei saanud kirja alustada sõ- naga „lugupeetav“. B. TAMM

Head uut aastat!

OLETE ISE SÜÜDI

See juhtus Soome ülikoolis. Professor peab loengut juba pool tundi. Keegi tudeng teeb juba veerand tundi unakut. Profes- sor saab vihaseks ja hõikab magaja piirimehele: «Miks te oma naabrit magada lasete? Ajage ta kohe üles!» Üliõpilane vastab: «Aga, härra professor — et ta magab, selles olete süüdi Teie ise!»

Tunnustavad hinnangud Dresdenist ja Weimarist

Alates 1962. a. sügisest töötab Lembit Joorits vanemõpetajana ehitusmehaanika kateedris. Opete- ja teadusliku töö kõrval on ta aktiivselt teinud ühiskondlikku tööd, olles praegu TPI vastuvõtukomisjoni vastutavaks sekretäriks, ehitusteaduskonna nõukogu teaduslikuks sekretäriks ja sama teaduskonna parteibüroo liikmeks.

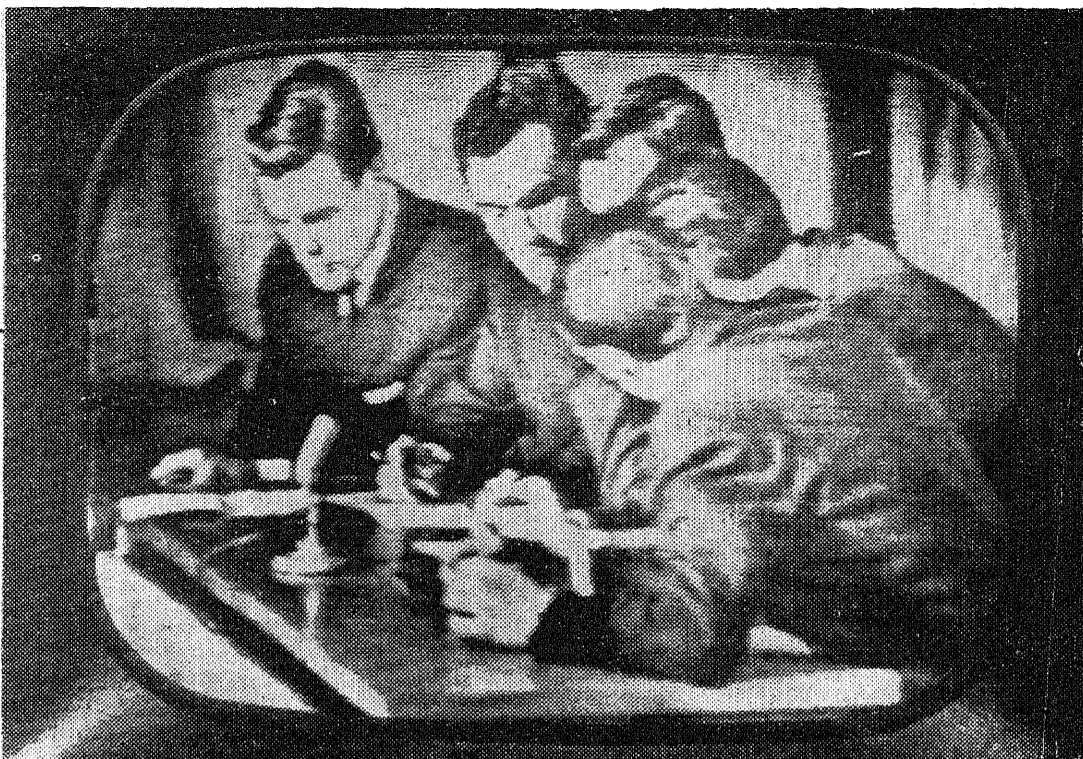
1965/66. õppeaastal viibis Lembit Joorits kuuekuusel kommanderingul Soomes.

Väitekiri käsitleb pinnase temperatuurivälja ja laudasooja voolu probleeme läbi lauda pörandi. Teadlased on vaieldamatult kindlaks teinud, et loomade produktiivsus sõltub lauda mikroklimeest. Sobiva mikroklime loomine eeldab aga lauda soojabilansi täpset tundmist. Üheks vähem uuritud lauda soojabilansi komponendiks oli pörandkattu, mille uurimisele Lembit Joorits pani oma tööga kindla aluse. Oponentide ja retsensentide üksmeelse arvamusel põhjal on uurimus väga aktuaalne ja praktikale vajalik. Leiti, et seda tuleb jätkata.

Töö äratas huvi ka välismaal, mida tunnustavad saadud kirjad Dresdenist ja Weimarist.

Kaitstud väitekiri pani aluse lauldastele soojafüüsikalistele uurimustele pinnases ja lauda-pörandas, mille tulemusi saab edaspidi kasutada igasuguste voolumisnähtuste uurimisel. Soovime Lembit Jooritsale aega ja jaksu alustatud töö jätkamiseks!

Kolleegid

TARTU VOOR OTSUSTAS

Laupäeval, 24. detsembril kogunes meie televiktoriinikoondis otsustavaks heitluseks Tartu Riikliku Ülikooliga.

Seis teadetatubool oli enne teist vooru 18:24 tallinlaste kahjaks. Nüüd tuli vastuseid anda viiel teemal: muusika, välispoliitika, rahvusvaheline üliõpilasiikumine, antiikspordid ja auto-maatika.

Esimene teema — välispoliitika. Väike ebatäp-sus Vietnami DV lipu kirjeldamisel ja TRÜ jäi järjekordselt peale 6:5.

Antiikspordis andsid mõlema võistkonna esindajad niivõrd põhjalikud vastused, et saali-täie pealtvaatajate aplaus oli tugev. Aga... antiikmaratoni distantsi täpse pikkuse ütlemine käis mõlemale võistkonnale üle jõu.

Rahvusvahelise üliõpilasiikumise alal sai meile saatuslikuks termin «universtaad», mille ebatüüpne formuleering andis meile nulli.

Automaatikaalased küsimused olid meile loodetud trumbiks. Kuid otsustajaks osutus geneetika- ja automaatikaalaste küsimuste sisuline ebavõrdsus. Liisk oli seega heidetud.

Seega lõppes esimene televiktoriin tulemusega 43:37 Tartu Riikliku Ülikooli kasuks. See üritus teenis peamiselt sõpruslilla loomise eesmärki vabariigi kahe kõrgema õppeasutuse vahel. Mõlema võistkonna esindajad avaldasid kindlat lootust, et sõprusideemete loomiseks ja süvendamiseks on tehtud hea algus.

Pildi tegi teleekraanilt Heimar Lenk

Vanemõpetaja Lembit Joorits kaitses TPI Ehitusteaduskonna Nõukogu ees edukalt oma kandidaadidissertatsiooni «Pinnase temperatuurivälja teoreetiline ja eksperimentaalne uurimine laudasooja pörandkato selgitamiseks».

Ametlikeks oponentideks olid tehnikadoktor prof. E. Retter Moskvast ja veterinaariakandidaat R. Aluoja Tartust.

Lembit Joorits lõpetas 1954. aastal kiitusega Tallinna Polütehnilise Instituudi tsiviil- ja tööstusehituse erialal. Järgnevalt töötas ta ehitusorganisatsioonides, algul töödejuhatajana, siis peainsenerina ja ehitusvalitsuse ülemana. 1958. a. astus Lembit Joorits aspirantuuri TPI-s ja tema teaduslikuks juhendajaks sai prof. Leo Jürgenson. Järgneval aastal alustas ta uurimistööga, mille kokkuvõttena valmiski niimetatud väitekiri.

Kvalifikatsiooniprobleemi kitsam, kuid aktuaalne näide on küsimus kõrgemasse kooli vastuvõtmisest ja üldise õppijate hindamisest. Kuidas täiustada kaadri valikut ülikoolile ja kaadri valikut ülikoolist — see on ülesanne, mille lahendamine teaduslike meetoditega töötab eriti kiiret ja vahetatut edu. Selle ala pioneerid, novosibirsklased, on mo-

järgmise teoreetilise seisukoha. Peab eksisteerima teatav inim-grupp, kes paistab silma erakordse andekusega mingil kindlal erialal, kuid kes ebasoodsate sotsiaalsete tingimuste tõttu ei ole saanud küllaldast haridust ja ei ole seetõttu oma võimetest üldse teadlikud. Sellised inimesed peavad igal muul «harilikul» erialal tundma piinavat rahuldamatust. Nad rändavad kohalt kohale ja juba see «elukutseid pidi hul-

mitte heategija-psühholoog, vaid oma, nõukogude võim.

Kahetekümneaastane pedagoogiline staaž lubab mul täie veendumusega kinnitada, et selliseid inimesi on väga palju. Me peame nad üles leidma, me peame nende jaoks lähendama teadusesse pääsemise rutiinset protseduuri ja me peame lõpetama nende variserliku ukse taha jätmise

TALENTIDE OTSIMINE

N. TOLSTOI

Füüs.-matemaatikadoktor, Leningradi Ülikooli professor

re teadusliku kaadri otsingul ja ettevalmistamisel kasutusele võtnud paljutöötava meetodi: olümpiaadid, spetsialiseeritud profiiliga koolid, uus eksamineerimise tehnika, teadlaste sõidud küladesse «talente otsima» ja palju muud.

Kas neljapallilist hindamissüsteemi võib pidada väga õnnestunuks? Prantsusmaa ülikoolides kasutatakse 20-pallilist hindamist. Pallide määramise kriteeriumid on küllalt rangelt piiritletud ja erinevate õppejõudude poolt antavad hinnad langevad hästi kokku. Mitmetes Inglismaa ülikoolides kasutatakse 100-pallilist skaalat (protsendiskaalat). Ei maksa naabrile kogemusi ära põlata ja mõelda, et küsimus pallidesüsteemist on tühi asi. Ma mäletan aegu, kui kehtestati süsteem «rahuldav»-«mitterahuldav» ja seda pealegi ühes eksamite andmisega brigadimeetodil.

Teine küsimus, millel ei ole üldtunnustatud vastust: millistes ainetes eksamineerimine annab kõige usaldusväärsemat materjali, et prognoosida abituriendi tulevast õppeedukust antud teaduskonnas? Ja veel: kas ühemõõtmeline hinnete skaala on küllaldane? Kas ei tuleks välja töötada kas või kahe- või kolme- või neljapallilist skaala kõige tähtsamate õppeainete jaoks, et lisaks tavalisele teadmiste ja mälu hindamisele kvalifitseerida abituriienti veel skaala järgi, mis hindaks ka taiplikkust, originaalset mõtlemist ja loomingulist leidlikkust?

Tooksin huvitava näite. Kümme aastat tagasi avaldas grupp ameerika psühholoogid

kumine» viib neid sotsiaalsesse põhja. Ameerika standardi järgi on selleks nõudepesemine restoranides ja tikkude müümine tänaval. Tulnud välja oma teooriaga, haaravad toimekad psühholoogid härjal sarvist ning alustavad eksperimenti kõigi täppisteaduse reeglite kohaselt. Nad korraldavad tikumüüjate hulgas reidi ja suunavad sadakond inimest psühholoogiliste testide laboratooriumi. Seal selgub, et kaiks või kolm morni allakäänud hädavarast saavutab mõnedes testides keskmisest kaugelt erinevaid tulemusi. Nad võetakse katsejäreneks, ja antakse neile kontsentreeritud ja kitsalt spetsialiseeritud kõrgemat haridust doosides, mis tavalisele üliõpilasele käiks kaugelt üle jõu. Ja ennäe imet! Katsejärene omandavad kõike muinasjutulise kergusega ja ebatavalise innuga. Tulemus: üks nendest saab kaheksa kuu pärast matemaatika-professoriks, teine hakkab pooleteise aasta pärast juhtima elektroonikaosakonda suures uurimis-asutuses.

Lugu on õpetlik. Loobudes ameerika spetsiifilisest, küsigem eneselt otsekoheselt: kui palju seitsmeklassilise maakooli haridusega lomonossoveid, mendelevaid, lobatševskisid meil piinlevad kummalise rahulolematuse käes, vahetavad tööala, rändavad mööda maad ringi ja ei tea, et just nende jaoks, esimeses järjekorras nende jaoks on meie maal olemas ülikoolid ja instituudid, kus nendele hariduse kindlustab

õigekirjavigade või «Tatjana Larina kuu puuduliku avamise» pärast. On tarvis ümber reguleerida õppeasutustesse vastuvõtu ja erialase kaadri kohtadele paigutamise ühiskondlik ja administratiivne mehhanism, et saavutada optimumi nii ühiskonna kui ka iga inimese jaoks. Kuidas seda teha? Kuidas teostada printsiipi «igaltihelt tema võimete kohaselt» maksimaalse teadusliku täpsusega?

Füüsik, matemaatika ja tehnik annaksid sellele küsimusele umbes niisuguse vastuse: mingit retkem lihtsate ülesandete lihtsate mudelitega, kogudem andmeid, üldistagem. Andkem kvantitatiivne iseloom sotsioloogide, psühholoogide, kasvatajate, partei ja komsomolijuhate, kaadritöötajate ja arstide kogemustele. Ärgem kartkem negatiivseid katseid ja tulemusteta jäävaid eksperimente. Otsimise ja eksimise meetod on siin paratamatu. Peaasi — andkem väljakujunenud ja kogenud kollektiividele, kus elab otsingute ja novaatorluse vaim, õigus loobuda kaanonitest ja laiemalet eksperimenteerida kaadriga. Sellisteks kollektiivideks on esmajoones maa juhtivad ülikoolid.

Võib olla, et kõige otsustavamaks asjaoluks, millest sõltub edu, on üksikute mõistmine ja vastastikkune arusaamine nende vahel, kes seda probleemi hakkavad lahendama. Vastastikust mõistmist ja üksmeelt on võimalik saavutada ainult psühholoogilistele probleemidele objektiivse kvantitatiivse lähenemise teel. Ainult sel tingimusel saavad eri psühholoogide poolt antud kvali-

PRIIT TOMSON — MEIE PARIM

SPORTLANE 1966

Kolme nädala eest kuulutas «Tallinna Polütehnik» välja ringküsitluse teemal — kes on meie instituudi parim sportlane?

Oma arvamus avaldasid nii üksikisikud kui ka spordisektsioonid. Kes sai siis kõige rohkem häält? Meie tuntud korvpallur, Nõukogudemaa koondise liige PRIIT TOMSON.

Hääle arvult jäi teiseks vibusportlane Asta Vernik ja kolmandale kohale tuli kergejõustiklane Avo Luigela. Järgnevalt said võrdset häält orienteerumissportlane Jaan Miljan ja suusataja Toivo Laev.

RAJA TAGANT

Hollandlane Frans Brouwers lõpetas aastal 1909 Thüringi linnas Ilmenaus tehnikumi. Nüüd saab see 80-aastane mees oma kodulinnast Valkenburgist uuesti kaunisse Thüringisse. Ta ütles, et tahab Ilmenau Tehnikaülikoolis teha vajalikud eksamid ja sõita sealt mõne aja pärast koju juba diplomeeritud insenerina.

fikatsioonikarakteristikad, soovitused ja prognoosid kokku langetada ja olla töepärased. Elektron laeng, mida mõeldakse Leningradis ja Novosibirskis, on ühesugune, sest mõlemad laboratooriumid on katse tingimuste suhtes kollektiiv leppinud. Ka «inimese mõõtmine» peab muutuma sama ausaks ja objektiivseks, psühholoogi isikust sõltumatuks asjaks.

(Katkend ajalehest «Nedelja»)

Parimad õpperühmad

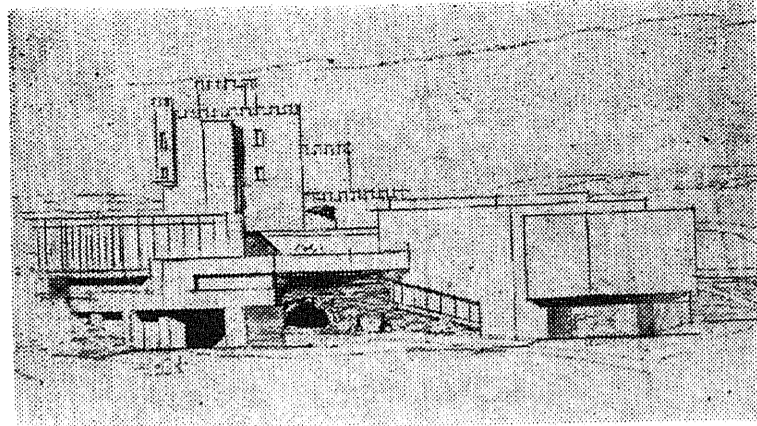
Instituudi rektoraat kinnitas ELKNÜ TPI Komitee ettepaneku 1965/66. õppeaasta kevadsemestri «Parima õpperühma» konkursi tulemuste kohta.

Konkursi võitjateks tunnistati järgnevad õpperühmad:

- Elektrotehnikateaduskond — LA-51
 - Majandusteaduskond — TR-51
 - Keemiateaduskond — KP-71
 - Energeetikateaduskond — AA-32
- Kõiki nende õpperühmade kollektiive autasustati 125-rubla eest preemiaga.

POLYTEHNIK

3

Arhitektide Liidus istus koos grupp uudishimulikke ja kriitiseerimishimulisi mehi: TPI üliõpilasklubi projektide võistluse žürii pidas oma koosolekut. Seintele olid laiali kinnitatud nelja võistlusprojekti joonised. Seletuskirjad käisid käest kätte. Muidugi oli arvamusi vähemalt sama palju kui mehi. Kuid peamises leppisid küll kõik koostu-

tulevastel külastajatel on tähtis miljö (olgu kunstlik ja ajaloolisest seisukohast järeleamatud), mitte ehituse tõeline väärtus. Teiseks torkas silma grupi «b» püü mitte vägisi mahutada oma fantaasiakompleksi olemasolevate kitsaste müüride vahele, vaid kasutada vana lossi ainult või peamiselt uude II järjekorra ehitusesse tuleva klubi abiruumide-

line kaev, kust vaigse maja korral kostab õrna veesulinat. Kaevuga osast, nn. «daamide õuest» pool korrust kõrgemal asetseb meeste pool ehk «meeste rõdu».

Veel pool korrust treppi ja mehed pääsevad oma tualettruumidesse, mis asub daamide oma kohal. Korrust kõrgemal asuivate ruumide ukseid avanevad siseõue ringrõududele. Seega on siseõue ka ühtlasi eeskojaks või suitsetamisruumiks — kuidas soovitakse.

Projekt «Päike» paigutas keldrisse kaminaruumi (ehk šašlõkiruumi) koos abiruumidega (võib-olla veini- või õllekelder?). On ju šašlõkikupsetamine muutunud lossi traditsiooniks juba praegu. Keset ruumi asuv lahtine kamin lubab tule ümber asuda mitmekümneliikmelisel rühmal. Seal siis, kuulates tilkuva lambaravasa särinat sütel ning rüübates jahedat koduveini, puhutakse juttu maast ja ilmast, kohtutakse külalistega teistest ülikoolidest, teistest maadest (teistelt planeetidelt?).

Aga žürii peab püsima reaalse elu pinnal. Unistused katkesta-

Põhimõtteline lahendus on käes

jad kokku. Ja see ühine, see peamine ongi kirja pandud alljärgnevas.

Võistlustööd jagunesid kahte suurde gruppi (ü 2 tööd):

a) Need, kes säilitasid lossi välise ilme muutumatuks, b) Need, kes lossi suuremal või vähemal määral ümber ehitada tahtsid.

Viimased (edaspidi grupp «b») toetusid üldtuntud faktile, et Glehni loss oma eklektilise ehitusstiiliga ei oma erilist arhitektuurilist ja ajaloolist väärtust. Seepärast oleks ka mõtetu lasta end loominguliselt piirata olemasolevatest müüridest. Ette rütates peab ütleva, et selle eelduse tulemusena ei jäänud tulemata ka mitmed isna vaimukad ideedki.

Esimeste (edaspidi grupp «a») kõvaaks toetuseks oli linna arhitektuuriosakonna poolt välja antud arhitektuur-planeerimise ülesanne (apü), mille kohaselt lossi välisilme pidi muutumatuks jääma. Küllap aga samavõrset või suurematki osa nende autorite juures mängis teadmine, et klubi

na. Märgusõnaga «Ehk» tähistatud projekti juures oli tähtsate etteantud programm ruumide osas.

Natuke kurvaks tegi grupi «b» suhtumine nn. «palmimajasse», mis on kogu varemtekompleksi romantilisemaid ja samal ajal delikaatsemaid osi. Autorid soovitasid kasutada seda kas keeglimgururuumina või koguni... vedelgaasihoidlana.

Seevastu grupi «a» autorite plaanid «kasvamaja» suhtes nägid ette ruumi kaasaegse kunsti näituse korraldamiseks ja koosviibimiseks väikeste gruppidega. «Kasvuhoone» ühendus lossiga toimub maa alt.

Et kõigi taastamistööde juures tuleb arvestada ka nn. «ühiskonnaga agressiivset osa», soovitas märgusõna «Päike» katta palmimaja koorikuga, mis kaitseks siseõue ehituse värvilisi klaasaknaid, aitaks kogu konstruktiooni soojustada ning jätaks ka võimaluse teenistuskäigu värviliste akende valgustamiseks pimedal ajal prozektorite abil.

Lossi enda osas äratas koosolijate huvi läbi kahe ja poole korruse ulatuv siseõue projektis «Must ruut». Siseõue algab keldri põrandalt ja ulatab saali põranda alla. Siseõue põrandal on maali-

takse ja võetakse vastu otsus; jagada esimene ja teine preemia võrdsest projektide vahel märgusõnadega «Must ruut» ja «Päike». Ulejäänud kahe projekti autorite leidlikke mõtteid otsustati märkida ära ergutuspreemiaga ä 20 rubla.

Umbriike avamise põnev hetk tegi teatavaks ka autorite pärisnimed:

«Must ruut» — arhitektid Arpad Andreeller ja Jüri Jaama, «Päike» — arhitektid Jüri Jaama ja Arpad Andreeller,

«Ehk» — Tiit Hansen ja Arvi Aasma ja «Mod» — Tiit Hansen ja Arvi Aasma.

Kui kahe esimese võistlustöö mitmeti sarnane lahendus torkas silma paljudele žürii liikmetele, siis viimase kahe projekti vahele julges võrdusmärgi panna ainult arhitekt H. Roopalu.

Mõni sõna ka ehituse II järjekorrast. Võistlusülesandes selle projekteerimist ei olnud nõutud. Ometi olid kõigi projektide autorid seda püüdnud rohkem või vähem käsitleda. Vastuvõetavad olid lahendused, mis a) paigutasid moodsas stiilis juurdeehitused vanast lossist võimalikult kaugemale (grupp «a») ja

b) võimaldasid kahel ehitusjärjekorral, s. o. vanal lossil ja moodsal juurdeehitusel eksisteerida üksteisest sõltumatult (samuti grupp «a»).

Teid huvitab põhjalikum ülevaade projektidest? Soovite teada, kuidas, miks ja millal? Palun! Projektid pannakse uuel aastal välja TPI õppehoonesse Mustamäel koos foto- ja kirjamaterejaliga mõeldud töösüst. Uurige, mõtelge ja avaldage oma arvamust!

PEAROMANTIK

TEATEID JA KUULUTUSI

Teatame, et toimetusse pole veel jõudnud vastust kritiseerivale artiklile «Bürokratismi sigimise ja levitamise vastus», mis ilmus meie lehes 30. septembril 1966.

Omapärase rekordi on löönud dots. H. Sillamaa, kellel artikli esitamise esimesest tähtajast möödus 25. oktoobril üks aasta. Tõsiseks konkurendiks on talle õppejõud H. Mägi.

«Tallinna Polütehniku» toimetuses on vaba 23 ühiskondliku kaastöölise kohta. Eriti palju vabu kohti leidub meie huumorija satiiriosakonnas. Sellealase konkursi korraldamisest teatab «Tallinna Polütehnik» eraldi.

Toimetuse avaldab tänu transportirahvale, kes sügissemestril jättis «külma kõhuga» neljal korral meie ajalehed trükikojast kohale toomata. Räägitakse, et ajalehepakid tulid toimetuserahvale kätte otsas kohale toimetada...

Autasud konkursside võitjatele

Uhel õhtul oli PIKO UTÜ kaalus. Toimus vabariikliku ja meie instituudi üliõpilaste teaduslike tööde konkursi võitjate autasustamine.

Rektoraadi ja ühiskondliku organisatsioonide poolt tervitas praeguseid ja endisi UTÜ liikmeid prof. H. Lepikson. Külalisenähtena võtsid meie õhtust osa kümme UTÜ aktivisti Tallinna Riiklikust Konservatooriumist. Peakorraldaja valis Fortuna, kelleks osutus üks konservatooriumi neidudest. Tema õnneliku käe otsustada jäi, millises järjekorras auhindu kätte anda, sest erinevalt tavalisest olid meie auhinnad valitavad. Kes siis olid seekord UTÜ tublimad?

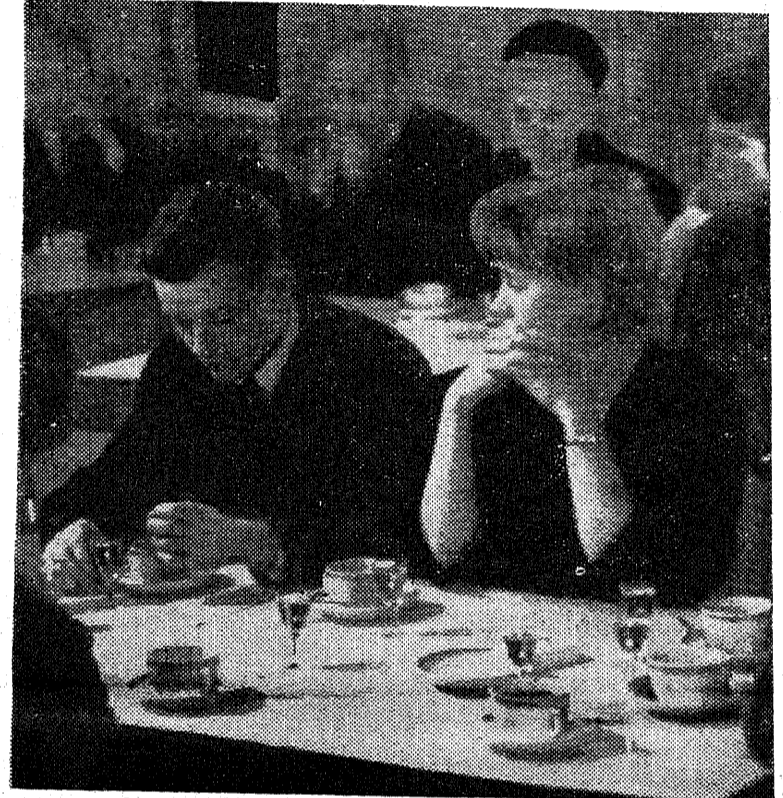
Esimese preemia vabariiklikul ja samuti instituudi konkursil said Juta Klettenberg majandusteaduskonnast ja Rein Küttner mehaanikateaduskonnast. Teise

preemia saajaid oli tublisti rohkem. Nimetagem sin keemikut Kari Aava, mehaanikut Raivo Hinti ja teisi.

Toreda külakosti töid meile konservatooriumi üliõpilased. Haruharva kõlavad ju PIKO-s sümfoonilise muusika ja ooperilaulu helid. Tänuks kinkis meie UTÜ Nõukogu esimees M. Loitve neile «tubli TPI tudengi»-nuku UTÜ rinnamärgiga.

Vahelduseks estraadipaladele korraldati viktoriin, mis püüdis selgitada meie endiste ja praeguste tudengite vaimukust. Küsimused koostasid võitkonnad ise ning ka küsimusi hinnati. Nupukas-vaimukas küsimus andis isegi enam punkte kui õige vastus. Peaauhinna — tordi — sai praegustest UTÜ liikmetest koosnev võistkond napi paremusega konservatooriumi ees.

Ohtu oli tore. Kahju on vaid sellest, et väga paljud meie praegused tudengid ei leidnud aega auhindade järele tulemiseks.

SIIT JA SEALT

Ara himusta oma ligimese pidavusele lagunesid koos ma-

naist ja stipendiumi! Viim on kuradi tööriist, vagrausega võib kaugemale jõuda!

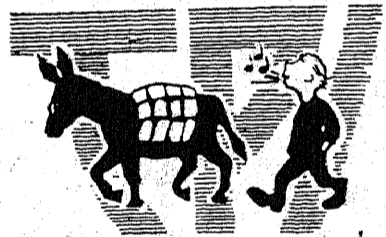
Tudeng, vii oma sääststud aasta lõpul hoiukassasse!

Arhitekti lootused maja vastu-

pidavusele lagunesid koos ma-

jaga. Kui üliõpilane õpib süstemaatiliselt, kujuneb eksam talle meeldivaks vestluseks.

Ütle mulle, kes on su sõber ja ma ütlen, kes takistab sind stipendiumi saamast.

TPI matkajad läbisid 1966. aastal olemasolevatel mitteäitelikel andmetel:

	mehed	naised
1. Jalgsi	9 686	4832
2. «Autostopiga»	84 804	30 847
3. Autoga	2 000	—
4. Suuskadel	6 014	2 921
5. Süstaga	558	—
6. Paadiga	188	—

7. Mootorrattaga	4 266	—
8. Jalgrattaga	8 713	—
9. Rongiga	29 287	20 890
10. Laevaga	750	—
Kokku	146 266	59 490
Sellest aktiivselt	116 233	38 600

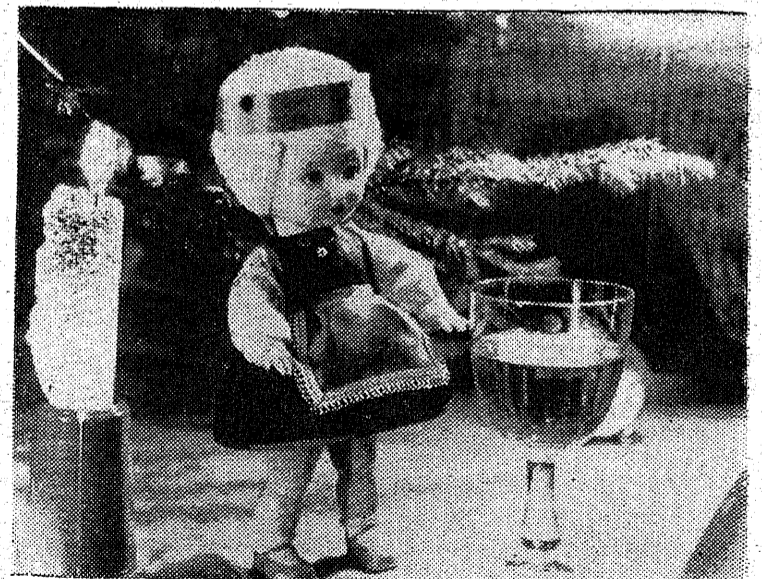
Mehed + naised kokku 205 756 km
1965. a. läbiti aktiivse liikumisviisiga 109 907 km.

Soov 1967. aastaks: et matkamine enamikule üliõpilastele ja õppejõududele alles siis meelde ei tuleks, kui «Autostopi» raamatud ja preemiatuusikud saabuavad ning et aitaksime ületada poole miljoni kilomeetri piiri.
TPI Matkaklubi

Aasta lõpu eel pani teiste hulgas poissmehepõlvele punkti üliõpilane Vladimir Aboldujev (TM-97) sama rühma üliõpilase Jelena Gamburgi kaasabil.

Heimar Lenki foto

Lembit Solomi fotoetüüd

„Tallinna Polütehniku“ toimetuse soovib

oma lugejale ja kaastöölisele HEAD VANA AASTA LÕPPU!

Vastutav toimetaja V. Kalpus

Орган парткома, ректората, комитетa ЛКСМЭ и профкома Tallinnского политехнического института, газета «Таллинский политехник».

Tellimise nr. 3587

MB 01591

Hind 2 kop.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn.